

4. План заходів на виконання доручення Президента України щодо підвищення рівня правових знань громадян про судові процедури, функціонування судової системи та порядок захисту своїх прав і охоронюваних законом інтересів, затверджений Рішенням Ради суддів України від 30 листопада 2012 року № 71 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://cva.court.gov.ua/userfiles/dodat75.pdf>
5. Стратегічний план розвитку судової влади України на 2013-2015 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.court.gov.ua/userfiles/Strateg%20plan.doc>
6. Кадрова політика в суді : практичний досвід сьогодення. – К. : Національна академія державного управління при Президентіві України, 2012. – 236 с.

REFERENCES

1. “Strategic communications of the court or how to achieve the goals”, available at : <http://www.nsj.go.ua/files/1354487696UROL.pdf>
2. Lohunova, M.M., Lashkina, M.H., Hvozdk, P.O. and Alekseev, A.H. (2012), *Komunikatsiyi sudovoyi vladi : naukovo-praktichniy posibnik* [Communication of the judiciary : scientific and practical guide], ADEF-Ukrayina, Kyiv, Ukraine.
3. “Conclusion № 7 (2005) of the Consultative Council of European Judges to the attention of the Committee of Ministers of the Council of Europe on "Justice and Society" (Annex № 1)”.
4. “Action Plan regarding the orders of the President of Ukraine to enhance citizens' legal knowledge of court procedures, the judicial system and procedures to protect their rights and interests protected by law, approved by the Council of Judges of Ukraine on November 30, 2012 № 71 ”, available at : <http://cva.court.gov.ua/userfiles/dodat75.pdf>
5. “Strategic Plan for the Ukrainian judiciary for 2013-2015”, available at : <http://www.court.gov.ua/userfiles/Strateg%20plan.doc>
6. (2012), *Kadrova politika v sudi : praktichniy dosvid sohodennya* [Personnel policy in court : modern day experience], National Academy of State Administration under the President of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

УДК 351.851: 37.011

УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Кулініч О.О., начальник юридичного відділу

Запорізький національний університет, вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Україна
kulinich.olga@mail.ru

У статті визначено основні проблемні аспекти державної освітньої політики на сучасному етапі. Розкрито головні напрями вдосконалення вітчизняної державної освітньої політики. Сформульовано визначення поняття «державна освітня політика» з огляду на сучасні модернізаційні процеси.
Ключові слова: глобалізація, модернізація, конституційне право людини й громадянина на освіту, державна освітня політика, громадська участь.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПОЛИТИКИ УКРАИНЫ В УСЛОВИЯХ МОДЕРНИЗАЦИИ ОБРАЗОВАНИЯ

Кулинич О.А.

Запорожский национальный университет, ул. Жуковского, 66, г. Запорожье, Украина
kulinich.olga@mail.ru

В статье определены основные проблемные аспекты государственной образовательной политики на современном этапе. Раскрыты главные направления совершенствования отечественной государственной

образовательной политики. Сформулировано определение понятия «государственная образовательная политика» с учетом современных модернизационных процессов.
Ключевые слова: глобализация, модернизация, конституционное право человека и гражданина на образование, государственная образовательная политика, общественное участие.

IMPROVEMENT OF PUBLIC EDUCATION POLICY OF UKRAINE IN TERMS OF EDUCATION MODERNIZATION

Kulinich O.A.

*Zaporizhzhya national university, str. Zhukovskogo, 66, Zaporizhzhya, Ukraine
 kulinich.olga@mail.ru*

The article determines that an issue of state educational policy is nowadays arising in Ukraine and other countries, which are solving the problems of education modernizing and finding their place in the contemporary world. The necessity of directing the Ukrainian educational policy to the effective integration to the united European educational space is emphasized. Therefore it will facilitate the development of a constitutional individual and citizen's right to education under the new socio-political and socio-economical conditions.

The author stresses that the urgent necessity should be an improvement of the Ukrainian state educational policy and procedures of its effective realization. While researching the topic, it has been defined that nowadays such terms as "state educational policy", "educational policy of the state", "official educational policy", "national educational policy", "public educational policy" etc. are implied. However, all the mentioned terms are identical. Revealing the content of state educational policy, the scientists point out the incompleteness of its formation. The analysis of different points of view and an interdisciplinary approach stipulate the definition of the term "state educational policy", taking into consideration the actual modernizing processes.

In order to implement the right to education effectively, several priority directions of state educational policy are defined at the contemporary stage of the modernization of Ukrainian education and under the condition of Eurointegration and globalization. There are such directions as 1) the renewal of state educational standards; 2) the improvement the constitutional and legal basis of education financing; 3) the development of modern system of life-long professional education and state support in the sphere of self-education; 4) the informatization of Ukrainian educational system and distance learning implementation; 5) the formation of state personnel policy; 6) the widened participation of the public in the education system controlling; 7) international cooperation.

The importance of reconsideration of state role in the process of education management is underlined in the research. Thus the educational policy in Ukraine should take into consideration the development of civil society. While handling the educational process, it is necessary to provide the right balance of interests, taking into account the actual modernizing of the education.

Furthermore, the outcome of education modernizing is the widened participation of the public in making a management decision in the corresponding sphere of the public life. In the modern society the civil control in the educational sphere is an essential condition of democracy in any sphere and educational one in particular, the formation of an open state and the development of civil society.

Key words: globalization, modernization, constitutional right of an individual and citizen to education, state educational policy, citizen's participation.

В Україні та інших державах, які вирішують завдання модернізації освіти й набуття власного місця в глобалізованому світі, природно постає проблема державної освітньої політики. Вітчизняна освітня політика держави має спрямовуватися на результативну інтеграцію в єдиний європейський освітній простір, що сприятиме розвитку конституційного права людини й громадянина на освіту в нових соціально-політичних і соціально-економічних умовах.

З огляду на адаптацію світового досвіду ефективного розв'язання проблем освітньої сфери до умов України нагальною проблемою є вдосконалення державної освітньої політики України та механізмів її ефективної реалізації. Це питання актуалізується тим, що освіта має власну природу й завдання, також є чинником політичного розвитку суспільства.

У контексті цього проблема наукового розуміння ролі державної освітньої політики в процесі модернізації української освіти має сьогодні теоретичне та практичне значення.

У вітчизняній юридичній літературі проблематику державної освітньої політики, зокрема в умовах євроінтеграції й глобалізації, досліджено досить поверхово. Слід зауважити, що окремі напрями державної освітньої політики з позиції філософської, соціологічної, політологічної, управлінської, юридичної та інших наук останнім часом отримали науково-аналітичне забезпечення в роботах таких науковців, як А. Алексашкіна, С. Барабанова, Л. Біскер, С. Григанська, Д. Гриднєв, Ю. Каменська, Л. Коробко, Є. Красняков, А. Лисенко, Р. Леньков, Г. Михайленко, Л. Паращенко, Р. Ростовський та ін [1-12]. Ці вчені зробили вагомий внесок у дослідження зазначеної проблематики. Однак сучасний стан наукової розробки у сфері державної освітньої політики характеризується фрагментарністю,

певною концептуальною невпорядкованістю, відсутністю необхідної кількості теоретико-методологічних досліджень, присвячених зазначеній проблематиці.

Метою статті є аналіз сучасного стану й проблем державної освітньої політики в контексті модернізації вітчизняної освіти, а також визначення пріоритетних напрямів її вдосконалення з метою ефективної реалізації конституційного права людини й громадянина на освіту.

Як на початку XXI ст., так і сьогодні сфера української освітньої політики має такі характерні ознаки: обмежені ресурси, їх переважно нераціональне використання, системний дефіцит бюджетного фінансування; відсутність пріоритетного статусу в суспільстві; низький рівень активності інших учасників освітньої політики; існування «тіньового сектора» (щодо оплати праці, фінансування галузі) тощо [13, с. 7]. Це в підсумку негативно впливає на рівень освіченості людини.

Державна політика – це не випадкова, безсистемна поведінка учасників процесу політики, а цілеспрямована дія (бездіяльність), що розробляється для досягнення поставленої мети [14, с. 198]. Важливу роль у розвитку інтеграційних процесів в Україні відіграє адаптація системи державного управління до глобальних, зокрема євроінтеграційних, процесів, які відбуваються у світі [15, с. 248]. Оскільки глобалізація як загальносвітовий процес є одним з основних чинників, що впливає на формування політики держави в різних сферах, у тому числі й на освіту. Водночас глобалізація здійснює неоднозначний вплив на державну політику у сфері освіти, що викликає невизначеність останньої.

Термін «державна політика у сфері освіти», або «державна освітня політика», використовується з 60-х рр. XX ст., коли роль освіти на державному рівні почали розглядати як важливий чинник економічного розвитку й соціального прогресу, як сферу, що потребує особливої уваги на загальнодержавному рівні [16, с. 11]. На сучасному етапі в досліджуваній сфері використовуються такі поняття, як «державна освітня політика», «освітня політика держави», «офіційна освітня політика», «національна освітня політика», «суспільна освітня політика» тощо. Однак усі ці терміни використовуються переважно як тотожні за змістом.

На сучасному етапі серед науковців немає єдності щодо визначення поняття, місця й ролі освітньої державної політики в системі політики держави з позиції правової науки в контексті подальшого формування громадянського суспільства та демократичної, соціальної, правової держави.

Освітня політика – складова частина політики держави, сукупність теоретичних ідей, цілей і завдань, практичних заходів розвитку освіти [17, с. 10]. Освітня політика – це поле взаємовідносин різних соціальних груп, індивідів щодо використання владних інституцій для реалізації своїх інтересів і потреб в одній із найважливіших сфер суспільного буття – освіті [18, с. 8]. К. Корсак зауважує, що «національна освітня політика» в широкому розумінні є сукупністю пріоритетів і цілей, які формулює уряд або інший вищий орган для здійснення заходів щодо вдосконалення й розвитку системи освіти чи її елементів [19, с. 112]. Освітня політика є насамперед політикою, що забезпечує розвиток і функціонування системи освіти. Вона спрямована на забезпечення суспільства знаннями, необхідними для суспільного розвитку, як стверджує В. Журавський [20, с. 20]. Освітня політика вважається одним із видів соціальної політики, обмеженої сферою освіти, що являє собою сукупність теоретичних ідей, цілей і завдань, практичних заходів із розвитку системи освіти [21, с. 46]. Ю. Терещенко наголошує, що поняття «освітня політика» може інтерпретуватися як цілеспрямована діяльність держави в руслі реалізації громадянського права на освіту [22, с. 13]. Сучасне смислове навантаження поняття «державна освітня політика» є досить різноманітним. Зазначені підходи є одними з основних у дослідницькій літературі, кожен із них має свої переваги й недоліки.

На думку Є. Краснякова, освітня політика є діяльністю держави та її інститутів, органів місцевого самоврядування із законодавчого, фінансового, організаційного забезпечення функціонування й розвитку галузі освіти [23, с. 22]. А. Колодій розуміє державну освітню політику як вироблений, схвалений і виконуваний урядом та громадськими організаціями курс дій, спрямований на втілення в життя визначених цілей, методів і змістового наповнення навчальних програм, які використовуються в освітньому процесі та приводять до розвитку мислення учнів і студентів, здобуття ними знань і навичок [24, с. 686]. Освітню політику як один із ключових напрямів внутрішньої політики держави, що має на меті створення економічних, інституційних і духовно-ідеологічних умов для здійснення основних функцій освіти, у тому числі з формуванням здатності особистості до самореалізації, відтворенням кадрового потенціалу суспільства й вихованням громадян держави відповідно до прийнятої системи цінностей розглядає В. Чистохвалов [25, с. 9]. Наукова цінність зазначених

позицій полягає в систематизованому підході до розкриття змісту освітньої політики. Авторами закладено основи для подальшого вивчення цієї проблематики.

Для визначення досліджуваного терміна наведемо думки таких зарубіжних учених, як Л. Белл, А. Люк, Г. Стівенсон, Д. Хоган. Так, А. Люк і Д. Хоган освітню політику описують як прескриптивне регулювання потоків людських ресурсів, дискурсу й капіталу крізь освітні системи в напрямі до нормативних соціальних, економічних і культурних цілей [26, с. 171]. Л. Белл та Г. Стівенсон наполягають на тому, що держава відіграє вирішальну роль у забезпеченні й регулюванні освітніх послуг. Дослідники визначають державну освітню політику як принципи й процес вироблення політики урядом в освітній галузі [27, с. 8]. Науковці розглядають поняття освітньої політики держави у вузькому підході, акцентуючи увагу лише на деяких її аспектах.

Таким чином, розкриваючи зміст державної освітньої політики, учені акцентують увагу на незавершеності її формування. Думки дослідників щодо визначення поняття державної освітньої політики мають неоднозначний, а іноді й полярний характер. Це пов'язується з багатоаспектністю та складністю явища державної освітньої політики.

Сьогодні освітня політика знаходиться в пошуку визначення шляхів розвитку та більш повного задоволення потреб населення в освіті [28, с. 5]. Така ситуація має вагоме підґрунтя й пов'язується з тим, що в сучасних умовах перетворень у сфері державного управління в цілому та освіти зокрема темпи їх здійснення не задовольняють потреби громадянського суспільства й самої держави. У зв'язку із цим глобалізація радикально підвищує вимоги до політики держави в аналізованій сфері. Це вимагає вирішення конкретних завдань, до яких можна віднести формування принципів державного управління, визначення критеріїв ефективності його системи в умовах інтеграційних процесів, вироблення технологій адаптації системи державного управління до вимог світових стандартів, втілення в практику методологічних інновацій тощо [29, с. 10]. Однак безліч проблем у цій сфері залишаються невирішеними.

З огляду на вищезазначене на сучасному етапі модернізації української освіти в умовах євроінтеграції та глобалізації з метою ефективної реалізації конституційного права людини й громадянина на освіту можна визначити такі пріоритетні напрями державної освітньої політики: 1) оновлення державних освітніх стандартів; 2) удосконалення конституційно-правових основ фінансування освіти; 3) розвиток сучасної системи безперервної професійної освіти й державної підтримки у сфері самоосвіти; 4) інформатизацію вітчизняної освітньої системи та розвиток дистанційної форми навчання; 5) формування державної кадрової політики; 6) розширену участь громадськості в контролі освітньої системи; 7) міжнародне співробітництво.

Вважаємо за доцільне переглянути роль держави в процесі управління освітою. Остання має займати вагому позицію в керуванні освітнім процесом, проте не бути єдиновладною. Освітня політика в Україні повинна враховувати розвиток громадянського суспільства. В управлінні освітнім процесом необхідно забезпечити баланс інтересів з огляду на сучасні процеси модернізації освіти.

Одним із пріоритетних напрямів удосконалення державної освітньої політики в сучасних інтеграційних умовах слід визнати розширену участь громадськості в контролі освітньої системи.

Наслідками модернізації освіти завжди є розширена участь громадськості в прийнятті управлінських рішень у відповідній сфері суспільного життя. Тому необхідно перейматися питаннями максимального залучення громадян до свідомої участі в процесі модернізації освіти та аналізувати міру підтримки ними нововведень [30, с. 40]. У цьому контексті ключовим завданням модернізації є забезпечення раціональної організації державних інститутів [31, с. 59]. В умовах розвитку відкритої держави та громадянського суспільства державна освітня політика характеризується тим, що особа й держава виступають соціальними партнерами в освітній сфері.

Питання законодавчого оформлення реформування освітньої галузі в аспекті заміни державної моделі недержавною (громадською), що базується на принципах автономії в управлінні, не втрачає своєї наукової та суспільної актуальності [32, с. 70]. На сучасному етапі виникла гостра необхідність у прийнятті законів і підзаконних нормативних актів із регулювання участі громадськості в управлінні освітою та визначенні її ролі в цьому процесі.

Державно-громадське управління цим процесом має відбуватися в контексті завдань європейської освіти, що гарантуватиме довіру між державами, студентами й роботодавцями, забезпечуватиме мобільність кваліфікацій і привабливість у європейському просторі вищої освіти [33, с. 5-6]. Саме цим

пояснюється приєднання України до Болонського процесу, що відповідає потребам і вимогам сучасного соціально-культурного розвитку суспільства.

Під час поступового розвитку освіти виразно проступає необхідність змін не лише в структурі її формування, змісту, форм і методів надання освітніх послуг, а й у структурі основних цінностей громадян, у стратегічних орієнтирах для визначення пріоритетних напрямів підготовки навчальних закладів, форм здобуття освіти [34, с. 163]. Нова модель управління освітою передбачає відкритість і демократичність, адже саме остання розглядається вченими як чинник інтеграції української освіти у світовий та європейський простір. Перевагою громадського управління освітою є те, що громадянин стає не лише суб'єктом освітніх правовідносин, а й активним учасником освітнього процесу, що зумовлює появу в нього почуття відповідальності, цілеспрямованості тощо.

Суспільні інститути через вибудовування ефективного діалогу з владою мають можливість виражати інтереси учнів, брати участь у виробленні принципово важливих рішень, що стосуються забезпечення й ефективної реалізації конституційного права на освіту. Результативність їх роботи залежить від якісних форм і методів взаємодії таких інститутів між особою та з органами влади.

Актуальним сьогодні є забезпечення державного управління з урахуванням громадської думки, у результаті чого змінюються навантаження, функції, структура та стиль центрального й регіонального керівництва освітою. Ефективна реалізація державного управління освітою з урахуванням думки громадськості забезпечує внутрішню стабільність, зростання авторитету й довіри до владних структур, цілісність суспільства, його єднання навколо загальнодержавних потреб та інтересів, зокрема, у сфері забезпечення права на освіту.

Громадський контроль у системі освіти сьогодні є не лише доповненням державного контролю, як вважають деякі вітчизняні та зарубіжні вчені, а й запорукою демократичності в будь-якій сфері, зокрема освітній, формування відкритої держави, розвитку громадянського суспільства. Контроль громадськості особливо ретельно має проводитися під час зовнішнього незалежного оцінювання та вступної кампанії до вищих навчальних закладів. Не менш важливою така форма контролю видається під час проведення ліцензування й акредитації навчальних закладів.

Підводячи підсумки, слід зауважити, що сьогодні в Україні триває процес реформування різних галузей суспільного життя, здійснюється пошук оптимальної моделі модернізації освіти. В аспекті зазначеного особливо необхідними є розробка та прийняття Концепції модернізації системи освіти України за участю громадськості, органів місцевого самоврядування й відповідних органів державної влади, яка передбачатиме подальший розвиток вітчизняної освіти на засадах традицій української культури та спрямовуватиметься на вирішення пріоритетних завдань.

Систематизація різноманітних позицій щодо розуміння змісту терміна «державна освітня політика» дозволила визначити його таким чином: складова частина політики держави, яку спрямовано на вирішення завдань у сфері освіти, забезпечення потреб особи в освітній галузі та комплектацію органів держави кваліфікованими кадрами з метою духовно-ідеологічного збагачення суспільства й соціально-економічного розвитку держави.

На сучасному етапі метою державної освітньої політики має бути створення умов для реалізації людиною й громадянином права на освіту, що за своєю структурою та якістю відповідатиме потребам розвитку економіки й громадянського суспільства.

Результати проведеного дослідження позитивно впливатимуть на послідовну, комплексну й системну модернізацію сучасної системи освіти та ефективну реалізацію права людини й громадянина на рівний доступ до якісної освіти. Необхідними є подальші комплексні дослідження цієї проблематики з урахуванням вітчизняних реалій і позитивного зарубіжного досвіду.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексашкина А.А. Российская система высшего образования : государственное и рыночное регулирование : автореф. дисс. на соиск. учен. степени канд. экон. наук : спец. 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством» / А.А. Алексашкина. – СПб., 2003. – 29 с.
2. Барабанова С.В. Административно-правовое обеспечение конституционного права граждан на высшее профессиональное образование в Российской Федерации : дисс. ... д-ра юрид. наук : 12.00.14 / Барабанова Светлана Васильевна. – М., 2009. – 461 с.

3. Бискер Л.М. Реализация государственной образовательной политики России в районах Крайнего Севера : дисс. ... канд. полит. наук : 23.00.02 / Бискер Лариса Михайловна. – М., 2003. – 143 с.
4. Григанська С.В. Державне регулювання системи вищої освіти в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 «Механізми державного управління» / С.В. Григанська. – Запоріжжя, 2008. – 24 с.
5. Гриднев Д.А. Государственное управление системой высшего военного образования в современной России в условиях реформирования : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. социол. наук : спец. 22.00.08 «Социология управления» / Д.А. Гриднев. – Екатеринбург, 2009. – 26 с.
6. Каменская Ю.А. Образовательная политика в странах Западной Европы и России : сравнительный анализ : дисс. ... канд. полит. наук : 23.00.04 / Каменская Юлия Анатольевна. – М., 2007. – 142 с.
7. Коробко Л.І. Державне регулювання системи професійно-технічної освіти в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 «Механізми державного управління» / Л.І. Коробко. – Запоріжжя, 2008. – 23 с.
8. Лысенко А.В. Государственное регулирование высшего профессионального образования на региональном уровне : на примере Брянской области : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. экон. наук : спец. 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством» / А.В. Лысенко. – М., 2009. – 17 с.
9. Леньков Р.В. Социальное управление в системе высшего образования : теория и методология : монография / Р.В. Леньков. – М. : ГУУ, 2013. – 154 с.
10. Михайленко Г.В. Суб'єктно-об'єктні відносини у державному управлінні загальною середньою освітою : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 «Механізми державного управління» / Г.В. Михайленко. – Х., 2014. – 20 с.
11. Паращенко Л.І. Механізми державного управління розвитком загальної середньої освіти в Україні : дис. ... д-ра наук з держ. упр. : 25.00.02 / Паращенко Людмила Іванівна. – К., 2012. – 519 с.
12. Ростовский Р.В. Государственное регулирование сферы высшего профессионального образования : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. экон. наук : спец. 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством» / Р.В. Ростовский. – М., 2008. – 24 с.
13. Гальперіна В.О. Освітня політика в трансформаційному суспільстві : соціально-філософський аналіз : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук : спец. 09.00.03 «Соціальна філософія та філософія історії» / В.О. Гальперіна. – К., 2003. – 17 с.
14. Наливайко Л.Р. Державний лад України : поняття, система, гарантії : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01 / Наливайко Лариса Романівна. – Запоріжжя, 2010. – 535 с.
15. Економічні основи інноваційного розвитку вищих навчальних закладів України : монографія / за заг. ред. В.І. Лугового. – К. : Педагогічна преса, 2009. – 384 с.
16. Красняков Є.В. Освітня політика як інструмент впливу держави на систему освіти / Є.В. Красняков // Шлях освіти. – 2006. – № 4. – С. 11-13.
17. Куклин В.Ж. Системные аспекты образовательной политики и управление образованием / В.Ж. Куклин, С.А. Беляков // Университетское управление. – 2001. – № 326. – С. 10-23.
18. Журавський В.С. Вища освіта як фактор державотворення і культури в Україні : монографія / В.С. Журавський. – К. : Ін Юре, 2003. – 416 с.
19. Корсак К.В. Освіта, суспільство, людина в ХХІ столітті : інтегрально-філософський аналіз : монографія / К.В. Корсак. – К. ; Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2004. – 210 с.
20. Журавський В.С. Державна освітня політика : поняття, системність, політичні аспекти / В.С. Журавський // Правова держава : щорічник наукових праць. – Вип. 14. – 2003. – С. 20-30.

21. Поясок Т. Освітня політика як об'єкт міждисциплінарних досліджень / Т. Поясок // Освітологія. – 2013. – Вип. 2. – С. 46-50.
22. Терещенко Ю. Філософія освіти та пошуки морально-етичного виховання / Ю. Терещенко // Шлях освіти. – № 4. – 2002. – С. 11-15.
23. Красняков Є. Державна освітня політика : сутність поняття, системність, історико-політичні аспекти / Є. Красняков // Віче. – 2011. – № 20. – С. 21-24.
24. Основи демократії : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / за заг. ред. А.Ф. Колодія. – Львів : Астролябія, 2009. – 832 с.
25. Чистохвалов В.Н. Современная образовательная политика России : учеб. пособие / В.Н. Чистохвалов. – М. : РУДН, 2008. – 246 с.
26. Luke A. Redesigning what counts as evidence in educational policy : The Singapore model / Allan Luke, David J. Hogan // World Yearbook of Education 2006 – Education research and policy : steering the knowledge-based economy / Jenny Ozga, Terri Seddon, Thomas S. Popkewitz (eds). – London : Routledge, 2006. – P. 170-184.
27. Bell L. Education Policy : Process, Themes and Impact / Les Bell, Howard Stevenson. – London : Routledge, 2006. – 192 p.
28. Куган Б.А. Теория и практика управления процессом модернизации системы образования в сельском социуме : дисс. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Куган Борис Алексеевич. – М., 2002. – 366 с.
29. Економічні основи інноваційного розвитку вищих навчальних закладів України : монографія / за заг. ред. В.І. Лугового. – К. : Педагогічна преса, 2009. – 384 с.
30. Жорнова О. Дискурс модернізації освіти : чи впізнана освітня реальність / О. Жорнова, О. Жорнова // Вища школа. – 2012. – №1. – С. 32-42.
31. Баран М.П. Модернізація вищої освіти України : механізми інституційного регулювання : дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 / Баран Марія Петрівна. – Івано-Франківськ, 2011. – 248 с.
32. Woźnicki J. Legislacyjne uwarunkowania Rozwoju szkolnictwa wyższego / J. Woźnicki // Edukacja i nauka w Narodowym Planie Rozwoju na lata 2007-2013. – Wrocław, W-wo Polit. Wrocławskiej, 2005. – 125 s.
33. Шевченко С.О. Розвиток державно-громадського управління якістю вищої освіти України в умовах входження до Болонського процесу : дис. ... д-ра наук з держ. упр. : 25.00.02 / Шевченко Сергій Олексійович. – Д., 2012. – 427 с.
34. Бурлакова О.О. Реформування та економічні трансформації у вищій освіті / О.О. Бурлакова // Проблеми освіти. – 2007. – № 46. – С. 163-168.

REFERENCES

1. Aleksashkina, A.A. (2003), "Russian system of higher education : state and market regulation" Thesis abstract for Cand. Sc. (Management), 08.00.05, Saint Petersburg, Russia.
2. Barabanova, S.V. (2009), "Administrative and legal support of the constitutional rights of citizens to higher professional education in the Russian Federation", Thesis abstract for Cand. Sc. (Jurisprudence), 12.00.14, Moscow, Russia.
3. Bisker, L.M. (2003), "Implementation of the state educational policy of Russia in the Far North", Thesis abstract for Cand. Sc. (Jurisprudence), 23.00.02, Moscow, Russia.
4. Hrihanska, S.V. (2008), "State regulation of higher education in Ukraine", Thesis abstract for Cand. Sc. (Administration), 25.00.02, Zaporizhzhya, Ukraine.
5. Hridnev, D.A. (2009), "State administration of the system of higher military education in modern Russia in the conditions of reformation", Thesis abstract for Cand. Sc. (Sociology), 22.00.08, Ekaterinburg, Russia.
6. Kamenskaya, Yu.A. (2007), "Educational policy in the countries of Western Europe and Russia : comparative analysis", Thesis abstract for Cand. Sc. (Political), 23.00.04, Moscow, Russia.

7. Korobko, L.I. (2008), "State regulation of the system of vocational education in Ukraine", Thesis abstract for Cand. Sc. (Administration), 25.00.02, Zaporizhzhya, Ukraine.
8. Lysenko, A.V. (2009), "State regulation of higher education at the regional level : the case of the Bryansk region", Thesis abstract for Cand. Sc. (Management), 08.00.05, Moscow, Russia.
9. Len'kov, R.V. (2013), *Sotsialnoe upravleniye v sisteme vysshego obrazovaniya : teoriya i metodologiya : monografiya* [Social management in higher education : theory and methodology : monograph], HUU, Moscow, Russia.
10. Mikhaylenko, G.V. (2014), "Subject-object relations in public administration of secondary education", Thesis abstract for Cand. Sc. (Administration), 25.00.02, Kharkiv, Ukraine.
11. Parashchenko, L.I. (2012), "Mechanisms of management of development of secondary education in Ukraine", Thesis abstract for Cand. Sc. (Administration), 25.00.02, Kyiv, Ukraine.
12. Rostovskiy, R.V. (2008), " State regulation of the sphere of higher education ", Thesis abstract for Cand. Sc. (Management), 08.00.05, Moscow, Russia.
13. Hal'perina, V.O. (2003), "Educational policy in transformation society : social and philosophical analysis", Thesis abstract for Cand. Sc. (Philosophy), 09.00.03, Kyiv, Ukraine.
14. Nalivayko, L.R. (2010), "State system of Ukraine : concept, system, guarantees", Thesis abstract for Cand. Sc. (Jurisprudence), 12.00.01, Zaporizhzhya, Ukraine.
15. Lugoviy, V.I. (editor) (2009), *Ekonomichni osnovi innovatsiynopo rozvitku vishchih navchalnih zakladiv Ukrayini : monografiya* [Economic basis of innovative development of higher education in Ukraine : monograph], Pedagogichna presa, Kyiv, Ukraine.
16. Krasnyakov, E.V. (2006), "Education policy as an instrument of state control in the education system", *Shlyakh osviti*, no. 4, pp. 11-13.
17. Kuklin, V.Zh. and Belyakov, S.A. (2001), "System aspects of education policy and education management", *Universitetskoe upravlenie*, no. 326, pp. 10-23.
18. Zhuravskiy, V.S. (2003), *Vishcha osvita yak faktor derzhavotvorenniya i kulturi v Ukrayini : monografiya* [Higher education as a factor of state-building and culture in Ukraine : monograph], In Yure, Kyiv, Ukraine.
19. Korsak, K.V. (2004), *Osvita, suspilstvo, lyudina v XXI stolitti : intehralno-filosofskiy analiz : monografiya* [Education, society, people in the XXI century : integral and philosophical analysis : monograph], National state university of the name of M. Hoholya, Kyiv; Nizhyn, Ukraine.
20. Zhuravskiy, V.S. (2003), "State education policy : concept, system, political aspects", *Pravova derzhava : shchorichnik naukovih prats*, Iss. 14, pp. 20-30.
21. Poyasok, T. (2013), "Educational policy as an object of interdisciplinary researches", *Osvitohiia*, Iss. 2, pp. 46-50.
22. Tereshchenko, Yu. (2002), "Philosophy of education and the search for moral and ethical education", *Shlyakh osviti*, no. 4, pp. 11-15.
23. Krasnyakov, E. (2011), "State educational policy : essence of the concept, systematicity, historical and political aspects", *Viche*, no. 20, pp. 21-24.
24. Kolodiy, A.F. (editor) (2009), *Osnovi demokratiyi : pidruch. dlya stud. vishch. navch. zakl.* [Fundamentals of democracy : textbook for students of universities], Astrolyabiya, Lviv, Ukraine.
25. Chistohvalov, V.N. (2008), *Sovremennaya obrazovatel'naya politika Rossii : ucheb. posobie* [Modern educational policy in Russia : teaching aid], RUDN, Moscow, Russia.
26. Luke, A. and David, J. Hogan (2006), Redesigning what counts as evidence in educational policy : The Singapore model, *World Yearbook of Education 2006 – Education research and policy : steering the knowledge-based economy / Jenny Ozga, Terri Seddon, Thomas S. Popkewitz (eds)*, London : Routledge, pp. 170-184.
27. Bell, L. and Howard Stevenson (2006), *Education Policy : Process, Themes and Impact*, London : Routledge.

28. Kuhan, B.A. (2002), "Theory and practice of managing the modernization process of the educational system in rural society", Thesis abstract for Cand. Sc. (Pedagogics), 13.00.01, Moscow, Russia.
29. Lugoviy, V.I. (editor) (2009), *Ekonomichni osnovi innovatsiynopo rozvitku vishchih navchalnih zakladiv Ukrayini : monografiya* [Economic bases of innovative development of higher education in Ukraine : monograph], Pedagogichna presa, Kyiv, Ukraine.
30. Zhornova, O. (2012), "The discourse of education modernization : or recognizable educational reality", *Vishcha shkola*, no. 1, pp. 32-42.
31. Baran, M.P. (2011), "Modernization of higher education of Ukraine : mechanisms of institutional regulation", Thesis abstract for Cand. Sc. (Administration), 25.00.02, Ivano-Frankivsk, Ukraine.
32. Woźnicki, J. (2005) "Legislacyjne uwarunkowania Rozwoju szkolnictwa wyższego", *Edukacja i nauka w Narodowym Planie Rozwoju na lata 2007-2013*, Wrocław, W-wo Polit. Wrocławskiej.
33. Shevchenko, S.O. (2012), "Development of state and public administration of higher education quality in terms of Ukraine joining the Bologna process", Thesis abstract for Cand. Sc. (Administration), 25.00.02, Dnipropetrovsk, Ukraine.
34. Burlakova, O.O. (2007), "Reformation and economic transformations in higher education", *Problemi osviti*, no. 46, pp. 163-168.